

Grotere verliezen maken noodzaak ziekenhuishervorming duidelijk

Jasper D'Hoore

De kwaliteit van de zorg staat onder druk doordat een op de drie ziekenhuizen verlies maakt. De hervorming van het ziekenhuislandschap van de bevoegde minister De Block moet soelaas brengen.

Van de 83 algemene ziekenhuizen hebben er vorig jaar 26 verlies gemaakt. Dat is liefst een op de drie. Die onrustwekkende cijfers staan te lezen in de jongste editie van de jaarlijkse ziekenhuisstudie van de bank Belfius. Het aantal ziekenhuizen dat verliest maakt, ligt even hoog als in 2015. Toch zijn de cijfers zorgwekkender dan toen, want de ziekenhuizen die verlies maken, zien hun verliezen aangroeien. Bij de ziekenhuizen die winst maken, is het aantal dat zeer goede cijfers kan voorleggen gekrompen.

Het gemiddelde ziekenhuis boekte vorig jaar een 'courant resultaat' - een goede graadmeter voor de financiële toestand - van 0,7 procent van de omzet. Dat is 0,1 procentpunt minder dan in 2015. Dat is een flinterdunne marge en er is maar een kleine tegenslag nodig om meer ziekenhuizen in de rode cijfers te duwen.

'De cijfers zijn alweer wat slechter', beaamt Belfius-hoofdeconoom Geert Gielens. De bank geeft geen cijfers per ziekenhuis, maar volgens Gielens zijn het altijd dezelfde ziekenhuizen die goed scoren en dezelfde die in de penarie zitten. 'Dat wijst op een structureel probleem.' Uit een eerdere doorlichting van De Tijd blijkt dat vooral kleine ziekenhuizen het moeilijk hebben.

Dat ziekenhuizen vechten tegen de rode cijfers, heeft gevolgen voor de zorg. Voor faillissementen is er niet meteen een grote vrees. Maar om het hoofd boven water te houden besparen sommige instellingen op het verplegend personeel. Door de besparingspolitiek van de voorbije jaren is de overheidstoelage voor het personeel niet even snel gestegen als de noden. Dat heeft gevolgen voor de kwaliteit van de zorg, want internationale studies wijzen uit dat als er minder verplegend personeel is, de sterftekans van patiënten toeneemt.

'We zijn een patiënt in ademnood en de oplossing kan er niet in bestaan dat nog verder wordt bespaard op de ziekenhuizen', zegt Peter Degadt, de topman van Zorgnet-Icuro, de belangrijkste Vlaamse ziekenhuizenkoepel. 'Er is nood aan een structurele oplossing.' Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Maggie De Block (Open VLD) wil de ziekenhuizen helpen door het zorglandschap te hertekenen. Momenteel mag elk ziekenhuis elke ingreep uitvoeren, waardoor de zorg erg versnipperd is en geld wordt verspild. De ziekenhuizen zoeken uit hoe ze kunnen samenwerken binnen regionale netwerken.

In Vlaanderen komen er dertien van zulke samenwerkingsverbanden. Binnen een regio zal elk ziekenhuis nog basiszorg verstrekken, maar voor meer gespecialiseerde zorg zullen patiënten soms naar een ziekenhuis iets verderop moeten. Zo kan geld worden bespaard, want niet elk ziekenhuis zal nog alle apparatuur moeten kopen en extra artsen in dienst moeten nemen.

De meest gespecialiseerde ingrepen zullen bovendien worden geconcentreerd in enkele gespecialiseerde centra. Dat moet leiden tot een efficiënter gebruik van het geld en tot betere zorg, want onderzoek wijst uit dat de kwaliteit van een ingreep toeneemt naarmate een arts hem vaker uitvoert.

De Block legt de laatste hand aan de wetteksten die de hervorming mogelijk maken. Of die worden goedgekeurd, valt nog te bezien. Zorgnet-Icuro steunt de plannen, maar artsenvakbond BVAS toonde zich sceptisch. En ook in de regering zit niet iedereen op de lijn van de liberale minister.